

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۴/۸۲۷۳۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۳ و پیرو نامه شماره ۹۹/۱۰۲/۲۱۴۳۳ مورخ ۹۹/۱۱/۰۱؛

طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران

مصوب جلسه مورخ بیست و یکم دی ماه یکهزار و سیصد و نود و نه مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح زیر اعلام نظر می گردد:

۱- در ماده ۱، موضوع اصلاح ماده ۳۵ قانون،

۱-۱- در جزء ۲ بند (الف)، اضافه کردن قید «صرفاً» به شرط تابع ایران در اصل ۱۱۵ قانون اساسی و همچنین اضافه کردن شرط «عدم أخذ مجوز اقامت دائم از سایر کشورها» به شروط مذکور در آن اصل، مغایر اصل ۱۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲- در جزء ۷ بند (ب)، انحصار طریق تشخیص فقدان سابقه سوء امنیتی یا عدم وابستگی به گروه‌های غیرقانونی به دو نهاد مذکور، مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳- در جزء ۱۰ بند (ب)، در نظر گرفتن سابقه تصدی سمت‌های مذکور در جزء‌های (ر) و (ز) به عنوان یکی از شروط عمومی جهت احراز شرایط اختصاصی موضوع بند (الف) این ماده، مغایر اصل ۱۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۴- در جزء ۱۰ بند (ب)، در محاسبه سابقه تصدی سمت‌های مورد نظر، انحصار به مناصب مذکور، مغایر اصل ۱۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵- تبصره ۱ این ماده، از این جهت که آیا حکم تبصره صرفاً ناظر به چهار شرط مذکور در بند (۵-۱۰) سیاست‌های کلی انتخابات است یا شامل سایر موارد نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱-۶- اطلاق تبصره ۲ این ماده، با اختیارات شورای نگهبان در اصول ۹۹، ۱۱۵ و بند ۹ اصل ۱۱۰ قانون اساسی مغایرت دارد.

۲_ در ماده ۲، موضوع الحاق ماده (۳۵ مکرر ۱) به قانون،

۲_۱_ بیان معیارهای مذکور، از این جهت که «تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص» شروط مورد نظر، در بند (۵-۱۰) سیاست‌های کلی انتخابات برعهده شورای نگهبان گذاشته شده است، خلاف بند مذکور سیاست‌ها و در نتیجه مغایر بند ۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۲_۲_ در جزء ۳ بند (ب)، عبارت «جریان‌های واگرا» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲_۳_ در تبصره بند (ب)، ذیل تبصره، تلقی «عدم التزام و تعهد به انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ایران» نسبت به کسانی که خود یا وابستگان آنها تابعیت یا اقامت کشورهای دیگر دارند، مغایر اصل ۱۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳_ در ماده ۳، موضوع الحاق ماده (۳۵ مکرر ۲) به قانون، اطلاق تبصره در خصوص ممنوعیت ثبت نام در انتخابات توسط کسانی که در گذشته تابعیت کشور دیگری داشته‌اند، مغایر اصل ۱۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

۴_ در ماده ۴ موضوع الحاق ماده (۳۵ مکرر ۳) به قانون،

۴_۱_ بیان معیارهای مذکور، از این جهت که «تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص» شروط مورد نظر، در بند (۵-۱۰) سیاست‌های کلی انتخابات برعهده شورای نگهبان گذاشته شده است، خلاف این سیاست‌ها و در نتیجه مغایر بند ۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۴_۲_ در تبصره بند (الف) این ماده، اطلاق این امر که سوابق مذکور، از جمله ویژگی‌های شرط «مدیر بودن» محسوب می‌شود در مواردی که برخی از این امور نسبت به بعضی داوطلبان موضوعیت نداشته باشد، مغایر اصل ۱۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

۵_ در ماده ۱۱، موضوع اصلاح ماده ۵۹ قانون، ذکر «اداره انتخابات شورای نگهبان» و «هر یک از اعضای شورای نگهبان» مغایر بند ۱۰ اصل ۳ و اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

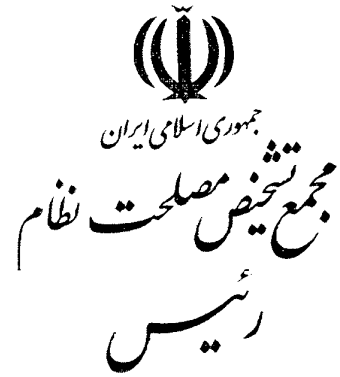
۶- با عنایت به نظر هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در خصوص طرح مذکور، مصوبه مغایر بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد. به پیوست نظر این هیأت به شماره ۱۰۰۴۱۳/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۸ عیناً جهت اقدام لازم ارسال می‌گردد.

تذکرات:

- ۱- در ماده ۱، موضوع اصلاح ماده ۳۵ قانون،
  - ۱-۱ در جزء ۷ بند (ب)، لازم است واژه «یا» در عبارت «فقدان سابقه سوء امنیتی یا عدم وابستگی» به واژه «و» تغییر یابد.
  - ۱-۲ با توجه به اینکه در ماده (۵۵) تشریفات خاصی مقرر نشده است، در تبصره ۲ این ماده، عبارت مذکور حذف گردد.
- ۲- در ماده ۲ موضوع الحاق ماده (۳۵ مکرر ۱) به قانون،
  - ۲-۱ عبارت جزء ۱ بند (الف) این ماده، به «اعتقاد و التزام عملی به ولایت مطلقه فقیه و اشتها به آن» تغییر یابد و این جزء به جای مناسبی منتقل گردد.
  - ۲-۲ در جزء ۲ بند (ب)، به شورای عالی امنیت ملی و شورای نگهبان تصریح گردد.
  - ۲-۳ در جزء ۴ بند (ب)، عبارت «اسلام انقلابی» به عبارت «انقلاب اسلامی» اصلاح گردد.

سیامک ره‌پیک

بسمه تعالی

شماره ۱۰۰۴۱۳۰۱۰۱

تاریخ ۱۳۹۹، ۱۱، ۸

پوسته دارد

حضرت آیت‌ا... جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

براساس اصل یکصدوده قانون اساسی و در اجرای مقررات نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، ابلاغیه‌های مورخ ۱۳۸۴/۶/۱۵ و ۱۳۹۲/۱۲/۲۴ مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و درچارچوب اقدامات مصرح در ماده ۷ مقررات مذکور و براساس بند (۱-۴) پیوست حکم دوره هشتم مجمع تشخیص مصلحت نظام، نظر هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی (جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲) در مورد مغایرت‌های "طرح اصلاح مواد از قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران" به شرح ذیل جهت ابلاغ به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

۱- بند (ب) ماده (۱) مصوبه مجلس (ماده ۳۵ اصلاح شده قانون انتخابات) به لحاظ برخی اجزاء از جمله بند (۲) و (۷) با توضیحات جدول پیوست، مغایر بند (۵-۱۰) سیاست‌های کلی انتخابات است.

۲- مواد (۲) و (۴) مصوبه مجلس (ناظر به مواد ۳۵ مکرر ۱ و ۳) مغایر بند (۵-۱۰) سیاست‌های کلی انتخابات است.

۳- ماده (۱۱) مصوبه مجلس (ناظر به اصلاح ماده ۵۹ قانون انتخابات ریاست جمهوری) مغایر بند (۲-۱۰) سیاست‌های کلی انتخابات است.

۴- تبصره ماده (۱۱) مصوبه مجلس مغایر بندهای (۲۲) و (۲۳) سیاست‌های کلی نظام اداری و نیز بندهای (۲-۱۰) و (۳-۱۰) سیاست‌های کلی انتخابات می‌باشد.

ضمناً جدول تطبیقی شامل؛ متن مصوب مجلس، سیاست کلی ابلاغی و توضیح مغایرت، پیوست می‌باشد.

صادق آملی

صادق آملی لاریجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام
و رئیس هیأت عالی نظارت

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۹۹,۱۰/۲/۵۵۰

تاریخ ثبت: ۹۹, ۹۱, ۱۲

کد پرونده:

اعت ورود:

«باسمه تعالی»

جدول مغایرت‌های مصوبه مجلس در خصوص «اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست جمهوری» با سیاست‌های کلی نظام

(مصوب جلسات ۱۰/۱۰/۱۳۹۹، ۳۰/۱۰/۱۳۹۹ و ۲/۱۱/۱۳۹۹ هیأت عالی نظارت)

هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام

ردیف	متن ماده	سیاست کلی موضوع مغایرت	توضیح
۱	<p>ماده ۱-</p> <p>ماده ۳۵ قانون انتخابات ریاست جمهوری مصوب ۱۳۶۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح ذیل اصلاح می‌شود:</p> <p>....</p> <p>ب) داوطلبان ریاست جمهوری جهت احراز شرایط اختصاصی موضوع بند الف، باید واجد شرایط عمومی ذیل باشند:</p> <p>۱. داشتن مدرک تحصلی حداقل کارشناسی ارشد یا معادل آن مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و یا مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه</p> <p>۲. حداقل سن چهل سال تمام شمسی و حداکثر سن هفتاد سال تمام در هنگام ثبت‌نام</p> <p>۳. برخورداری از سلامت و توانایی جسمی و روانی کافی جهت ایفای مسئولیت ریاست جمهوری</p> <p>۴. داشتن کارت پایان خدمت یا معافیت دائم قانونی</p> <p>۵. عدم محکومیت قطعی مؤثر کیفری</p> <p>۶. عدم محکومیت به جرایم اقتصادی ...</p> <p>۷. فقدان سابقه سوء امنیتی یا عدم وابستگی به گروه‌های غیرقانونی بر اساس اعلام وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی</p> <p>....</p>	<p>بند ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات:</p> <p>ارتقاء شایسته‌گزینی در انتخاب داوطلبان تراز شایسته جمهوری اسلامی ایران - همراه با زمینه‌سازی مناسب - و دارای ویژگی‌هایی متناسب با جایگاه مربوط، از طریق:</p> <p>...</p> <p>۱۰-۵. تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص رَجُل سیاسی، مذهبی و مدیر و مدیر بودن نامزدهای ریاست جمهوری توسط شورای نگهبان.</p> <p>....</p>	<p>بند ب ماده ۱ مصوبه مجلس (ناظر به اصلاح ماده ۳۵ قانون انتخابات ریاست جمهوری) به لحاظ برخی اجزاء (مانند اجزاء ۲ و ۷) مغایر بند ۵-۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات است؛ زیرا مطابق بند ۵-۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات، تعریف و اعلام این معیارها در صلاحیت شورای نگهبان است و از این رو، ورود مجلس شورای اسلامی به این حوزه و احصای شرایط و معیارها، خلاف بند مورد اشاره است.</p>

<p>ماده ۲ مصوبه مجلس (ناظر به ماده ۳۵ مکرر ۱) و ماده ۴ مصوبه مجلس (ناظر به ماده ۳۵ مکرر ۳) مغایر بند ۵- ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات است زیرا بند مذکور، تعریف و اعلام معیارها در چهار موضوع رجال مذهبی، رجال سیاسی، مدیر و مدبر را بر عهده شورای نگهبان قرار داده و از این حیث، ورود مجلس شورای اسلامی به تعیین معیارهای مذکور، خلاف سیاست مورد اشاره است.</p>	<p>بند ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات: ارتقاء شایسته‌گزینی در انتخاب داوطلبان تراز شایسته جمهوری اسلامی ایران - همراه با زمینه‌سازی مناسب - و دارای ویژگی‌هایی متناسب با جایگاه مربوط، از طریق: ... ۵-۱۰. تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص رجل سیاسی، مذهبی و مدیر و مدبر بودن نامزدهای ریاست جمهوری توسط شورای نگهبان. ...</p>	<p>ماده ۲- یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده ۳۵ مکرر ۱ به قانون الحاق می‌شود: ماده ۳۵ مکرر ۱- احراز شروط جزء ۱ بند الف ماده ۳۵ این قانون از طریق بررسی معیارهای زیر انجام می‌شود: الف) معیارهای رجال مذهبی: ... ۲. ثبات و استواری در اعتقاد و التزام به عقاید، احکام و اخلاق اسلامی از جمله انجام واجبات و تقید به ترک محرمات و اشتها به آن ... ۴. احساس مسئولیت نسبت به امور دینی مردم و ترویج ارزش‌های دینی در جامعه، از جمله اعتقاد عملی به انجام فرضیه امر به معروف و نهی از منکر و بزرگداشت شعائر دینی. ... ب) معیارهای رجال سیاسی: ... ۳. داشتن مواضع روشن و عملکرد شفاف راجع به جریان‌های غرب‌گرا و واگرا و طرفداران نظام سلطه در کشور و تهدیدات و فتنه‌های بعد از انقلاب اسلامی ۴. شناخت و آگاهی عمیق نسبت به امور داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی، و نیز قدرت تحلیل مسائل جاری و آتی مبتنی بر مبانی و معیارهای اسلام انقلابی ... ۵. سابقه تلاش همه‌جانبه در تأمین و حفظ حقوق آحاد ملت و آزادی‌های قانونی و مشروع، وحدت ملی و تقویت آن، مصالح نظام اسلامی، منافع ملی و ترجیح آن بر منافع شخصی خود و بستگان سببی و نسبی، گروهی، قومی و حزبی ...</p>
--	--	---

توضیح	سیاست کلی موضوع مغایرت	متن ماده	ردیف
		<p>ماده ۴- یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده ۳۵ مکرر ۳ به قانون الحاق می‌شود:</p> <p>ماده ۳۵ مکرر ۳- احراز شروط جزء ۳ بند الف ماده ۳۵ این قانون از طریق بررسی معیارهای زیر توسط شورای نگهبان انجام می‌شود:</p> <p>الف) معیارهای مدیر:</p> <p>داوطلبی به عنوان مدیر موضوع اصل یکصد و پانزدهم (۱۱۵) قانون اساسی شناخته می‌شود که از شایستگی‌های لازم و مهارت در زمینه مدیریت کلان کشور برخوردار بوده و با شناخت کافی از منابع انسانی و مادی کشور، توان استفاده از ظرفیت‌ها برای رسیدن به اهداف انقلاب اسلامی را داشته و از تجربه و سابقه موفق در عرصه‌های مدیریت کلان موضوع ماده ۳۵ این قانون بهره‌مند باشد.</p> <p>تبصره - سوابق مربوط به مبارزه با فقر، فساد، تبعیض، شایسته‌گزینی، دارا بودن روحیه کار جهادی و گروهی، حساسیت نسبت به بیت‌المال، برخورد با تخلفات و انحرافات و روحیه نقدپذیری و پاسخگویی به تشخیص شورای نگهبان از جمله ویژگی‌های مدیر بودن تراز جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود.</p> <p>ب) معیارهای مدیر:</p> <p>داوطلبی به عنوان مدیر موضوع اصل یکصد و پانزدهم (۱۱۵) قانون اساسی شناخته می‌شود که از توانایی لازم جهت شناسایی به موقع مسائل و ضرورت‌های مورد نیاز کشور برخوردار بوده و با پیش‌بینی تهدیدها و فرصت‌های کشور، توان اتخاذ راهکارهای مناسب و تصمیم‌گیری کلان را به تشخیص شورای نگهبان داشته باشد.</p>	

ردیف	متن ماده	سیاست کلی موضوع مغایرت	توضیح
۳	<p>ماده ۱۱-</p> <p>ماده ۵۹ قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>در راستای بند ۲- ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات مبنی بر شناسایی اولیه توانایی و شایستگی داوطلبان، شورای نگهبان سه ماه پیش از صدور دستور شروع انتخابات ریاست‌جمهوری و در صورت مشخص شدن داوطلبی افراد می‌تواند از آنها دعوت به عمل آورده تا برنامه‌های آنان را براساس شرایط موضوع این قانون و شاخص‌های مورد نظر شورای نگهبان موضوع بند ۵- ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات بررسی نماید.</p>	<p>بند ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات:</p> <p>ارتقاء شایسته‌گزینی در انتخاب داوطلبان</p> <p>تراز شایسته جمهوری اسلامی ایران - همراه با زمینه‌سازی مناسب - و دارای ویژگی‌هایی متناسب با جایگاه مربوطه، از طریق:</p> <p>...</p> <p>۲-۱۰. شناسایی اولیه توانایی و شایستگی داوطلبان در مرحله ثبت‌نام به شیوه‌های مناسب قانونی و متناسب با هر انتخابات</p>	<p>ماده ۱۱ مصوبه مجلس (اصلاح ماده ۵۹ قانون انتخابات ریاست جمهوری) معایر بند ۲-۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات است زیرا در این بند مقرر شده است که شناسایی داوطلبان از مرحله ثبت‌نام آغاز شود؛ اما ماده ۵۹ اصلاحی به شورای نگهبان این امکان را داده است که بررسی خود را از سه ماه قبل از صدور دستور شروع انتخابات آغاز کند. این گونه آغاز شناسایی و بررسی قبل از موعد، معایر بند ۲-۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات است.</p>

<p>اطلاق تبصره ماده ۵۹ اصلاحی (موضوع ماده ۱۱ مصوبه مجلس شورای اسلامی) اولاً از این حیث که به هر یک از اعضای شورای نگهبان این امکان را می‌دهد که از مراجع ذیصلاح درخواست مدارک نمایند، مغایر بندهای ۲۲ و ۲۳ سیاست‌های کلی نظام اداری است؛ زیرا مطالبه مدارک توسط هر یک از اعضا، با «تنظیم روابط و مناسبات اداری بر اساس امنیت روانی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی و ...» مورد تأکید در بند ۲۲ سیاست‌های کلی نظام اداری منافات دارد. تنظیم صحیح روابط اداری ایجاب می‌کند که منحصراً شخصیت حقوقی شورای نگهبان، و نه هر یک از اعضا به طور جداگانه، امکان درخواست مدارک را داشته باشند.</p> <p>ثانیاً، امکان مطالبه مدارک توسط هر یک از اعضای شورای نگهبان، زمینه ورود آسیب به حقوق داوطلبان ریاست جمهوری را افزایش می‌دهد و از این حیث مغایر بند ۲۳ سیاست‌های کلی نظام اداری نیز هست.</p>	<p>بندهای ۲۲ و ۲۳ سیاست‌های کلی نظام اداری:</p> <p>۲۲- تنظیم روابط و مناسبات اداری بر اساس امنیت روانی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی و نیز رفاه نسبی آحاد جامعه.</p> <p>۲۳- حفظ حقوق مردم و جبران خسارتهای وارده بر اشخاص حقیقی و حقوقی در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری.</p> <p>بند ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات:</p> <p>ارتقاء شایسته‌گزینی در انتخاب داوطلبان تراز شایسته جمهوری اسلامی ایران - همراه با زمینه‌سازی مناسب - و دارای ویژگی‌هایی متناسب با جایگاه مربوط، از طریق:</p> <p>...</p> <p>۱۰-۲. شناسایی اولیه توانایی و شایستگی داوطلبان در مرحله ثبت‌نام به شیوه‌های</p>	<p>ماده ۱۱-</p> <p>...</p> <p>تبصره - وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور و سایر مراجع ذیصلاح مکلفند ظرف مدت پانزده روز از تاریخ درخواست اداره انتخابات شورای نگهبان یا هر یک از اعضای شورای نگهبان مدارک و یا سوابق مربوط به داوطلبان ریاست جمهوری را به صورت کامل تحویل نمایند. تأخیر مخل به کشف صلاحیت یا تخلف از اجرای حکم این ماده توسط هر یک از مقامات و کارکنان دستگاه‌های ذکر شده مستوجب یکی از مجازات‌های تعزیری درجه پنج موضوع ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ در دادگاه صالح است.</p>
---	---	---

توضیح	سیاست کلی موضوع مغایرت	متن ماده	ردیف
<p>ثالثاً تبصره ماده ۵۹ اصلاحی، به تبع متن ماده ۵۹، از این حیث که امکان شروع شناسایی و بررسی قبل از موعد را فراهم می‌کند، چه نسبت به اداره انتخابات شورای نگهبان و چه نسبت به اعضای این شورا، مغایر بند ۲-۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات است.</p> <p>رابعاً این تبصره از این حیث که صرفاً بر تحویل مدارک «به صورت کامل» تأکید کرده و نه به صورت مستند، مغایر بند ۳-۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات است؛ زیرا پاسخگویی مسئولانه که در بند ۳-۱۰ سیاست‌ها مورد تأکید قرار گرفته، ایجاب می‌کند که پاسخگویی مراجع ذیصلاح، مستند باشد. لذا عدم توجه به لزوم مستند بودن پاسخگویی در این تبصره، آن را در مغایرت با بند ۳-۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات قرار می‌دهد.</p>	<p>مناسب قانونی و متناسب با هر انتخابات ۱۰-۳- بررسی دقیق و احراز شرایط لازم برای صلاحیت نامزدها با پیش‌بینی زمان کافی در چارچوب قانون هر انتخابات از طریق استعلام از مراجع ذیصلاح و پاسخگویی مسئولانه و به‌موقع آنها.</p>		